

LA PESOLINA

Benjamí Barberà

És una planta anyal de la família de les papilionàcies (*vicia sativa*), enfiladissa i de fruits lleguminosos grossos.

Recordem que a la família de les lleguminoses pertanyen moltes espècies. Està formada per plantes herbàcies com ara les faves, els pèsols, la pesolina, les veces, etc. i per plantes llenyoses com el garrofer.

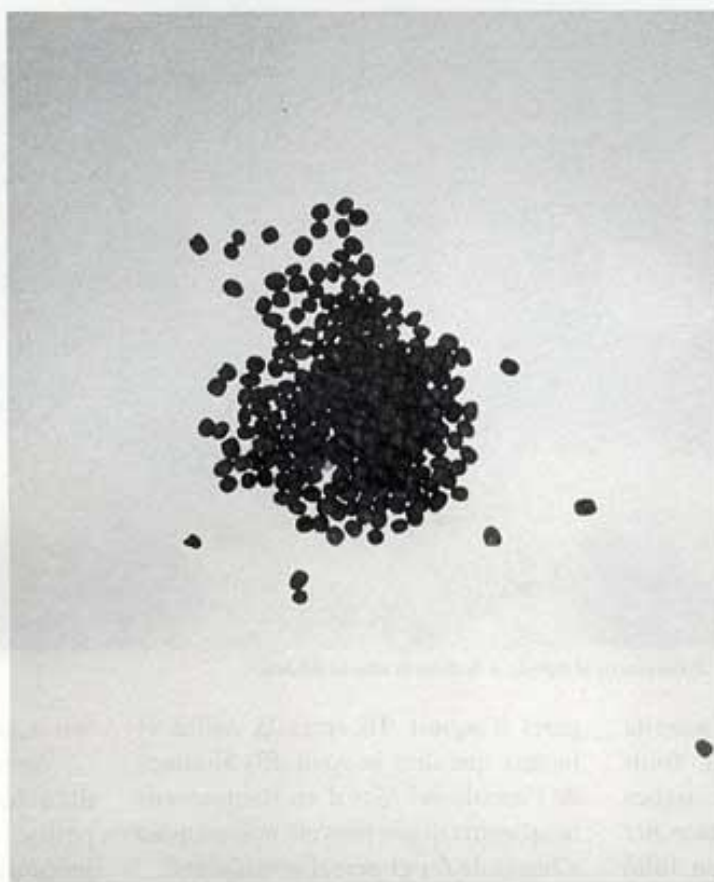
En algunes comarques dels Països Catalans l'anomenen veça. Ací al nostre poble, anomenem veça una altra varietat que tot i que creix espontània entre les gramínies no ha estat mai cultivada.

De la pesolina, el mateix que de les veces, hom pot aprofitar el gra si es deixa granar o com a farratge si se sega verda interrompent així el seu cicle vegetatiu. És bàsica per a l'alimentació dels ramats, de les cavalleries i de l'aviram -els coloms tener deler-.

Un cop segada es deixava secar al camp, calia voltar-la de tant en tant per evitar que les pluges i aigualeres poguessin arribar a malmetre-la. Les garbes es feien de matinada perquè la humitat de la nit reblania les fulles, tiges i tavelles, impedit així el seu desprendiment.

Com que els ramats han minvat en pocs anys de manera dràstica i de matxos ja no en queden deuen d'ésser molt poquetes les parcel·les sembrades de pesolina arreu del terme. Per tant és possible que, a curt termini, sigui una planta desapareguda.

Com la resta de les lleguminoses, aquesta planta té la propietat, mitjançant uns bacteris que viuen en les seues arrels, de sintetitzar el nitrogen de l'aire enriquint així el sòl llauradís. És per això que els pagesos, ans la utilització generalitzada de l'adob,

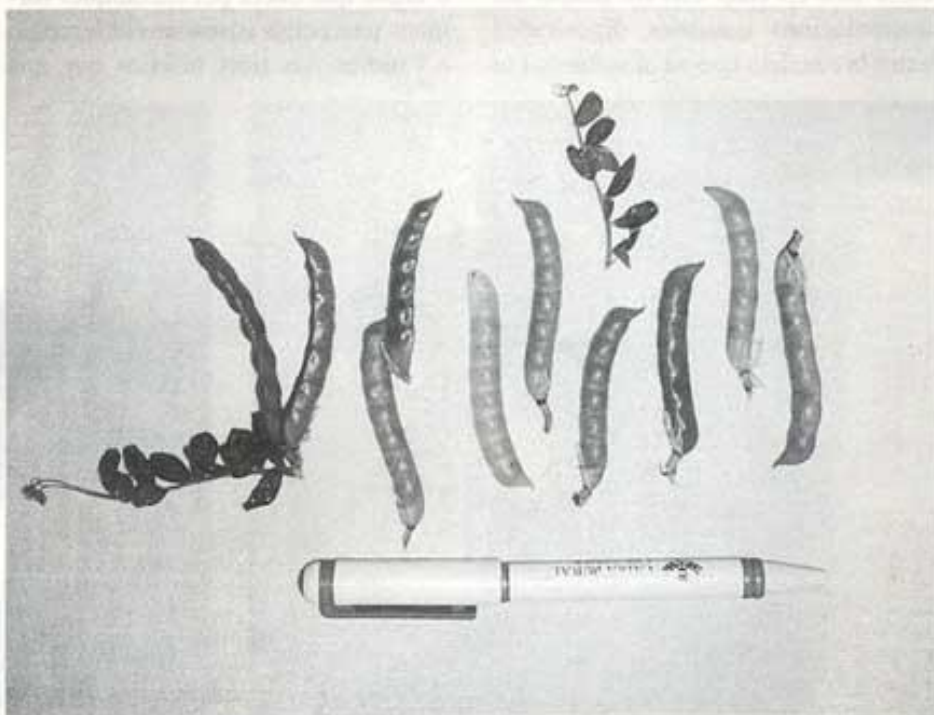
Llavor de pesolina.

sembraven les gramínies on l'any anterior havien sembrat la pesolina o altres llegums. Sabien que el camp

s'havia fertilitzat amb l'adob que, de franc, li fornava la planta.

En altres regions no la recollien, la llauraven, quedava la planta reblida i, endemés del nitrogen ja al·ludit, s'aportava al sòl tota la seua biomassa vegetal, augmentant així la proporció d'humus del terreny. Per concloure, us parlaré de l'ús com a joguina, de vegades una mica pesada i fins i tot perillosa, que se'n feia de la llavor de la pesolina. Qui no ha tirat grans de pesolina amb un canutet finíssim de canya als companys d'escola? Quan el mestre se'n adonava s'empipava força, segrestava els canuts i repartia càstigs a dojo. Arreu del terme se'n sembrava molta i gairebé totes les botigues en tenien per a vendre. Els xiquets

aprofitàvem qualsevol descuit del botiguer -ací diem tender- per proveir-nos-en.

Les travelles.